

ArtDog Istanbul

"CONTEMPORARY DEDUCTIONS"

1. Sina Boroumandi, Untitled, inkjet print, 25x35 cm, edition of 5, 2018

Fotoğraf, Bellek ve Gerçekleşmemiş Gelecekler

Shiva Zahed Gallery'nin üçüncü sergisi Not Yet Gone, yedi İranlı sanatçının işleri aracılığıyla geçmişin, yokluğun ve gerçekleşmemiş geleceğin bugündeki izlerini fotoğraf üzerinden araştırıyor. Galeri kurucu direktörü Shiva Zahed ile çağdaş kültürün ürettiği varlık ve yokluk arasındaki durumu ve imgenin sabit bir kayıt olmaktan çıkıp dönüşen bir alana nasıl evrildiğini konuştuk.

SİNE ERGÜN · 24 EYLÜL 2026 · ÇAĞDAŞ SANAT / ÖZEL SÖYLEŞİ

Bir şey kaybolduğunda gerçekten yok olur mu? Ya da hiç gerçekleşmemiş bir gelecek, bugünün içinde varlığını sürdürebilir mi? *Shiva Zahed Gallery*'nin **Not Yet Gone** sergisi bu soruların çevresinde dolaşıyor. Hauntoloji kavramını odağına alan sergi; fotoğrafın bellek, zaman ve yoklukla ilişkisini yeniden kurguluyor.

Sergi sanatçıları **Arya Tabandehpoor, Omid Mehdizadeh, Kimia Askarian, Sina Boroumandi, Shahin Esfandiari, Rana Heidarzade** ve **Alborz Kazemi**'nin fotoğraf yüzeyine ve imgeye müdahaleleri, fotoğrafı kesin bir kayıt olmaktan çıkararak kesilebilen, lekelenen, yeniden kurulabilen ve dönüşmeye devam eden maddi bir alana taşıyor.

Shiva Zahed

Galeri kurucu direktörü **Shiva Zahed** ile **Not Yet Gone** sergisi etrafında, işleri okurken bir mercek işlevi gören hauntoloji kavramı ve fotoğrafa müdahale ile oluşan yeni kavramsal okumaları konuştuk.

Not Yet Gone 7 Kasım'a dek *Shiva Zahed Gallery*'de görülebilir.

Serginin adı Not Yet Gone birçok çağrışımı beraberinde getiriyor. Henüz gerçekleşmemiş olanın bilgisini içinde barındırıyor. Biraz da sanki çağdaş kültürün yerine getirilmemiş vaatlerini saklıyor içinde bu ad. Siz neler düşünürsünüz?

Benim için **Not Yet Gone**, varlık ve yokluk arasındaki bir durumu tanımlıyor. Bir şey artık tam olarak görünür olmayabilir ancak yine de bugünü şekillendirmeye devam eder. Bu başlık aynı zamanda bir zamanlar hayal edilen ama asla gerçekleşmeyen geleceğin hissini de taşıyor. Çağdaş kültür sürekli olarak vaatler, imgeler ve beklentiler üretir ancak bunların çoğu çözümsüz kalır. Sergi bu belirsiz alanda yer alıyor: ortadan kaybolmuş ama hâlâ varlığını sürdüren ve henüz gerçekleşmemiş ama bugünü nasıl anladığımızı etkilemeye devam eden şeyler.

Serginin merkezinde hauntoloji kavramı yer alıyor. Geçmişin ve gerçekleşmemiş geleceğin bugünü nasıl etkilediğini ve bugünün üzerine nasıl bir gölge düşürdüğünü araştıran bu kavram, bence yoğun bir his olarak gündelik hayatımızın her yerinde kendini gösteriyor. Sergide hauntoloji nasıl konumlandırılıyor ve kavramsallaştırılıyor?

Hauntoloji açıklanmaktan ziyade eserlerin okunabileceği bir mercek işlevi görüyor. Fotoğraf zaten artık mevcut olmayanla bağlantılıdır ancak burada sanatçılar bu değişkenliği daha somut hale getiriyorlar. Yineleme, silme, parçalanma ve fiziksel müdahale yoluyla geçmiş, değişmiş biçimlerde geri dönüyor. Sergi nostaljik değil; bellek, yokluk ve gerçekleşmemiş olasılıkların günümüzde nasıl varlık gösterdiğiyle ilgileniyor. Zaman, doğrusal bir ilerleme olarak değil katmanlı ve sürekli olarak istikrarsız bir şey olarak karşımıza çıkıyor.

Sergide yer alan sanatçılar, fotoğrafın nesnellikle süregelmış ilişkisini dönüştürerek sorguluyorlar. Kesme, lekeleme, dokuma gibi fotoğrafa yapılan müdahaleler ile *Not Yet Gone* sergisi farklı bir fotoğraf algısı ve okuması sunuyor. Sergideki sanatçıların pratiklerinde fotoğrafı nasıl konumlandırıdıklarını ve bunu sergiye nasıl yansıttıklarını anlatabilir misiniz?

Sanatçılar, fotoğrafa şeffaf bir kanıt ya da tarafsız bir belge olarak yaklaşmıyorlar. Fotoğrafı, kurgulanmış bir görüntü, fiziksel bir yüzey ve bazı durumlarda neredeyse bir hammadde olarak ele alıyorlar. Kesme, lekeleme, dokuma, gizleme ve diğer müdahaleler, fotoğrafın görünürdeki otoritesini bozuyor. Her sanatçı bu ortama farklı bir şekilde yaklaşıyor, ancak toplu olarak her fotoğrafın seçim, kadraj, hafıza ve fiziksel işlemlerden şekillendiğini ortaya koyuyorlar. Dolayısıyla sergi, fotoğrafı sabit bir kayıt olarak değil, sorgulanabilen, dönüştürülebilen ve sürekli yeniden yorumlanabilen bir biçim olarak sunuyor.

Alborz Kazemi, Untitled from the None Turned Into Memory series, collage, C-print on silk paper, 50×49 cm, edition of 1 + 1 AP, 2026 2

Not Yet Gone'daki işlerde fotoğrafa yapılan müdahalelerle fotoğrafın kendisi sanki bir görüntü olmaktan çıkıyor ve bize onu bir madde olarak düşünme imkânı sunuyor. Bu geçiş sizce fotoğrafın bellekle ilişkisini, bir kayıt tutma biçimi olarak varlığını nasıl etkiliyor?

Bir fotoğraf maddi bir nesne olarak ele alındığında, bellek ile ilişkisi daha karmaşık hale gelir. Belleğin kendisi gibi fotoğraf da zamanla zarar görebilir, belirsizleşebilir, yeniden yapılandırılabilir veya değiştirilebilir. Bu müdahaleler fotoğrafın kayıt işlevini mutlaka ortadan kaldırmaz, ona yeni bir katman ekler. Eser, yalnızca orijinal görüntünün bir zamanlar betimlediği şeyi değil o görüntüye daha sonra olan her şeyi de kaydetmeye başlar. Hem geçmiş bir anın kanıtı hem de kendi dönüşümünün izi hâline gelir.

Sergide yer alan işlerin tamamı İran'da yaşayan çağdaş sanatçıların işi olsa da serginin kavramsal temeli evrensel. Galerinin üçüncü sergisinde de beliren bu genel tutumu biraz açabilir misiniz?

Bu yaklaşım, galerinin programının merkezinde yer alıyor. Sanatçılar İran'da yaşıyor ve çalışıyor; bu bağlam kaçınılmaz olarak pratiklerini şekillendiriyor, ancak eserlerinin yorumlanışını tamamen belirlememelidir. Hafıza, kayıp, kesintiye uğrayan gelecekler ve imgelerin istikrarsızlığı gibi temalar, tek bir coğrafyanın çok ötesine uzanır. İran çağdaş sanatını, onu siyasete, milliyete ya da kültürel klişelere indirgmeden sunmak istiyorum. Coğrafi bağlam önemli olmaya devam ediyor, ancak bu, pek çok katmandan sadece biri. Amaç, bu sanat pratiklerini bireysel karmaşıklıklarını koruyarak daha geniş bir uluslararası diyalog içinde konumlandırmak.

© 2024 - TÜM HAKLARI SAKLIDIR.

ArtDog İstanbul'da yer alan yazı ve fotoğrafların tüm hakları eser sahiplerine veya ArtDog İstanbul'a aittir. İzinsiz alıntı yapılamaz.

Managed by izmedya